

Баргардонанда аз хати форсӣ Насибҷон Амонӣ

Дар робита бо кондид(номзад) шудани Ханиф Атмар дар баробари Ашраф Ганӣ, назарияи мусаллат ин аст, ки номбурда бо ироаи як сиёсати муътадил ва пазируфтани лафзии як силсила реформҳо дар сохтори низом ва тааххуд бар мушорикати ақвом дар идораи давлатӣ, меҳодад орои эътирозӣ ва муҳолифини Ганиро ба худ ҷалб карда, ва то ҳадди мумкин аз рехтани ин оро ба сандуки дигарон ҷилавгирӣ намуда, роҳро барои бар сари иқтидор омадани дубораи Ганӣ ҳамвор созад.

Худуди як сол қабл (24 январӣ соли 2018) лар як муносибате навишта будам:

“Халилзод, Ганӣ, Карзай, Аҳадӣ, Гулбиддин ва дигароне аз ин қумош ҳама ба сони бозигарони сахнаи воҳид аз тиётра ҳастанд, ки дар он ҳар як нақши таъиншудаи ҳудро мутобиқ ба сенарӣ аз қабл таҳияшуда бо дарназардошти имконот, ҷойгоҳ, таҳассус ва муморисати(қордонӣ— аз ин ҷо ва баъд шарҳи баргардонанда Н.А) ҳеш ба иҷро мегузоранд. Надонишани ин ҳақиқат ба маънии он хоҳад буд, ки мо аз дарк ва таҳлили масоила марбут ба гузашта, имрӯз ва фардои Афғонистон очиз буда ва дар амалқардҳои сиёсии худ ба бераҳа меравем!”

Ҳол агар номи Ханиф Атмар дар радифи боло мушаххас нашудааст, хайр. Метавон вайро назар ба мавқеияти қунуниаш дар радифи аввалӣ “ ва дигароне аз ин қумош” қарор дод.

Агар назарияи матрашуда дар болоро то майдони қорзорҳои интиҳобот, махсусан интиҳоботи раёсати қумҳури тавсия бидиҳем, ба ҳубӣ метавон дарёфт, ки тааддуди(ғун оғунӣ) қондидон ва ё зоҳиран дар баробари ҳам қарор гирифтани қондидони мансуб ба шовинизми қавмӣ, вучуди тафовути назар дар бунёди идеолоҷики онҳоро, ки ҳамано паштунизм --паштунволий(афғоният) бо истифода аз ислом зерӣ номи “исломият” аст, маънӣ намедихад.

Ин ки Ханиф Атмар худ эътироф мекунад, ки бо оқои Ашраф Ганӣ аз лиҳози фикрӣ ва барномавӣ ҳеҷ ихтилофи назаре надорад ва агар тафовуте назарӣ вучуд дорад, дар наҳваи иҷрои ин барномаҳо аст; ин баёни як ҳақиқати рӯшан аст.

Дар робита бо кондид(номзад) шудани Ханиф Атмар дар баробари Ашраф Ганӣ, назарияи мусаллат ин аст, ки номбурда бо ироаи як сиёсати муътадил ва пазируфтани лафзии як силсила реформҳо дар сохтори низом ва тааххуд бар мушорикати ақвом дар идораи давлатӣ, меҳодад орои эътирозӣ ва муҳолифини Ганиро ба худ ҷалб карда, ва то ҳадди мумкин аз рехтани ин оро ба сандуки дигарон ҷилавгирӣ намуда, роҳро барои бар сари иқтидор омадани дубораи Ганӣ ҳамвор созад.

Бар иловаи мавриди ҷавб, банди меҳодад таваҷҷуҳи дӯстонро бар яке ду нуқтаи дигар ҷалб намоям:

1. Истифода аз раванди аввали интиҳобот ба ҳайси интиҳоботи муқаддамотӣ

Тавре ки гуфтем, кондидони марбут ба хостгоҳи шовинизми кавмӣ бо ҳифзи тавофуқи назар дар масоили ом, аз ҷумла, ҳифзу истехкоми(устувории) ҳокимияти инхисории кавмӣ марбут ба ҳудудон, сохтани миллат- давлати “афғонӣ” бо таҳмили хувияти кавмӣ “афғон” минҳайси хувияти миллӣ таҳти шиори “исломият- афғоният” аз хутути кирмизи ҳамашон аст. Дар шеваи татбиқи ин барномаҳо тафовути назархое миёнашон вучуд дорад.

Барои маълум намудани сатҳи тарафдорӣ аз ин шеваҳои кор ва ҳамчунон иқнои(қаноати) ҷоҳилабихои шахсӣ ва сиёсии кондидонашон, утоқи фикри шовинистӣ ширкати бидуни монеъи кондидони марбут ба ҳудудон дар раванди аввали интиҳоботи раёсати ҷумҳурӣ минҳайси “Интиҳоботи муқаддимотӣ” таҷвиз мекунад. Тавре ки медонем, интиҳоботи муқаддимотӣ, масалан, дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико барои гузинуши як кондид аз миёни умедворони кондидутурӣ аз як ҳизб дар миёни аъзо ва ҳаводорони ҳизби муайян дар иёлоти мухталифи Амрико доир мегардад.

Бояд гуфт, ки дар ҳамин мавриди ҳос паштунистҳо дар миёни худ билнисбаи(нисбатан) демокротик амал мекунанд. Албатта, ин танҳо махсус ба шовинизми афғонӣ нест.

Режими опортеиди Африкои чанубӣ барои интиҳоби раҳбарии режими наҷодпараст аз миёни ақалияти сафедпӯст барои ҳукумат кардан бар болои ақсарияти сиёҳпӯст аз шеваҳои демокротик истифода мекард ва чунин мекунад режими сиёнистӣ дар Исроил.

2—Плони В(доштани чойгузин дар сурати ноқомии Ганӣ)

Далели дигари қондид сохтани Атмар аз тарафи арқони шовинизм ҳамоно дарназардошти плони В дар баробари ноқомии қобили пешбини Ганӣ аст. Онҳо бо мушоҳидаи таҳриби тамоми пули уқбӣ(охирин) бо ақвоми ғайри паштун ва паштунҳои дуронӣ тавассути Ганӣ тасаввур мекунанд, ки номбурда ҳеч гуна ҳимоят дар миёни ин ақвом надорад. Онҳо медонанд, ки Ганӣ бо сиёсати урёни тоҷикситезӣ ва тоҷикзудӣ кӯшиши машхӯд(ошқоро) дар ҷиҳати масъули хувият, тоърих, фарҳанг ва забони ин бузургтарин миллияти

Афғонистон ва талаш барои таҷзияи онҳо ба зӯри маҷмуъаҳои маҷнӯъӣ ва ҳамҷунон таҳқир ва тавҳини шахсиятҳои мансӯб ба ин қавм, ҳамчун қанор задани таҳқиромези Аҳмад Зиё Масъӯд, ҳеч гуна чойгоҳе дар миёни ин миллият нашофта ва барои як тоҷик шармовар ва нангофарин хоҳад буд, ки рои ҳудро ба сандуқи Ашраф Ганӣ Аҳмадзай бирезад.

Бояд гуфт, ки қазовати шовинистҳои паштун дар ин гуна маворид мутобиқ ба меъёрҳои арзишии ҳудашон аст.

Барои як теъдод тоҷикон сабуқдӯшии онҷунони Аҳмад Зиё ҷазои амали ҳудаш ба ҳисоб омада меғунанд, ки “Аҳмад Зиё Масъӯд ҷаро бо шахсе ҳамчун Ганӣ пайваст?” Вале назди паштунҳо ингуна таҳқиру тавҳин ба маҷмӯи қавмашон ба ҳисоб меравад. Паштунҳо ихлоли(ҳалалдор қардани) суҳбати Ҳомид Қарзай дар маҳфили ёдбуд аз шаходати устод Раббонӣ тавассути ҷанд ҷавонро тавҳин ба ҳуд ба ҳисоб оварда, дар баробари он ақсуламали саросарӣ нишон доданд, ки мо ҳама шохиди он будем!

Ба ҳамин тартиб, он чи Ганӣ дар баробари ўзбақҳо, баҳусус ҷенерол Дӯстум анҷом дод, қатлу қуштори ҳадафмандонаи ҳазораҳо ва ба хошия рондани дурониҳо, пойгоҳе барои Ашраф Ганӣ дар миёни ин ақвом ба ҷо намегузорад. Шовинистҳои тундрав ташвиш аз он доранд, ки

маб

одо бо ноқомии Ганӣ

ба наҳве, ки ҳеч тақаллубе ҳам

ҷилави онро гирифта натавонад, ҳама дастовардҳо аз барои оидаи(бозқардонидани)

хокимияти инхисории кавми онҳо, ки ба қимати таҳриб ва барбодии кишвар ва вобастагии он ба бегонаҳо, куштор ва овора шудани миллионҳо инсонӣ ин сарзамин ба дасташон омадааст, барбод равад.

Онҳо тасаввур мекунанд, ки дар роҳи давлат қарор гирифтани як унсури зиддитолибон ва ё ҳатто як паштунӣ дорои вусъати назар ва мулҳам(илҳомгирифта, обхӯрда) аз фарҳанги шаҳри Кобул, онҳо дар мавқеияти бисёр номусоиде қарор хоҳанд гирифт. Бад- ин лиҳоз метавон чунин натиҷа гирифт, ки бо ба сахна овардани Ханиф Атмар зерӣ шиори “Ваҳдати миллӣ” ислоҳоти нисбӣ дар низом ва нақди сарпӯшида аз баъзе қорқардҳои Ганӣ, меҳоханд ҷилави шикасти катъиашонро дар баробари рақибон тавассути Атмар, ин мори ҳафтсар, бигиранд.

Дар поён бояд гуфт, ки то ҳанӯз рӯшан нест, ки воқеан ин интиҳобот барпо шудани аст ё хайр. Ва агар барпо ҳам шавад, ҳукумати, ки дар натиҷаи он ба вучуд меояд, қадом нақши ҷашмгире дар пурӯсаи ояндаи ҷанг ва сулҳ дар кишвар хоҳад дошт.

Қадри мусаллам(баёни возеҳ) ин аст, ки он чи тағйир ёфтани нест, мавзеъ ва мавқифи шовинистҳои кавмӣ дар қиболӣ масоили имрӯз ва фардои кишвар аст ва он дар даст доштани абади хоқимияти инхисорӣ муттақӣ бар конфедеросиюни қабоил дар Афғонистон аст. Муҳим нест, ки дар раъси(сарвари) он конфедеросиюн Ганӣ Аҳмадзай бошад, Ханиф Атмар бошад, Гулбиддин Хикматёр бошад, Қарзай бошад ва ё “Мишри(сарвари) мулло”-и Толибон???

Шумо ҷӣ фикр мекунед?